FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON

fremsat den 16. maj 1989 *

Høje Domstol.

1. Den sag, Domstolen behandler i dag på foranledning af en præjudiciel forelæggelse fra High Court, Dublin, vedrører et af de vanskeligste aspekter ved den kulturelle identitet overhovedet. Domstolens besvarelse af spørgsmålet og de følger, besvarelsen vil have for medlemsstaterne og for hele Fællesskabets forskellighed er så åbenbar, at det ikke er nødvendigt at uddybe det nærmere. Sagens hovedspørgsmål er, i hvilket omfang en stat er berettiget til at beskytte og fremme anvendelsen af et nationalt sprog.

2. Sagens omstændigheder er følgende. Sagsøgeren i hovedsagen, Anita Groener, som er nederlandsk statsborger, har siden september 1982 været ansat som deltidsbeskæftiget lærer i malerkunst ved College of Marketing and Design, Dublin. Denne skole henhører kompetencemæssigt under City of Dublin Vocational Education Committee (Det Faglige Uddannelsesudvalg for byen Dublin), som er et offentligt organ, der varetager forvaltningen af de faglige uddannelsesinstitutioner i Dublin-området, som modtager støtte fra staten. I juli 1984 deltog Anita Groener i en udvælgelsesprøve, som blev afholdt med henblik på besættelse af en fast stilling som lærer. Hun bestod udvælgelsesprøven, men ikke den særlige prøve i irsk. Ifølge cirkulære nr. 28/79, som er udstedt af den irske undervisningsminister, skal ansøgere til faste stillinger som »senior Lecturer«, »lecturer« og »assistent Lecturer« (lektor, adjunkt og undervisningsassistent) i byen Dublin (eller tilsvarende stillinger under ethvert andet fagligt uddannelsesudvalg) fremlægge bevis for, at de har kendskab til irsk. Dette kan enten godtgøres ved fremlæggelse af eksamensbeviset »An Ceard-Teastas Gaeilge« eller ved at bestå en særlig prøve i irsk. Det er ubestridt, at cirkulæret finder anvendelse på den i sagen omhandlede stilling.

3. Anita Groener har anlagt sag ved de irske domstole til prøvelse af afslaget på hendes ansøgning om den pågældende stilling. Hun har under sagen gjort gældende, at cirkulære nr. 28/79 er i strid med EØF-Traktatens artikel 48 og med artikel 3 i Rådets forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet [1], som begge indeholder et forbud mod forskelsbehandling af EF-borgere.

4. High Court, Dublin, har herefter forelagt Domstolen en række præjudicielle spørgsmål, som i det væsentlige går ud på, om en national retsforskrift er i strid med Traktatens artikel 48 og med artikel 3 i forordning nr. 1612/68, når den gør fastansættelsen af en lærer betinget af, at den pågældende har kendskab til et af statens officielle sprog, selv om dette kendskab ifølge den nationale ret ikke er nødvendigt for at udføre de med stillingen forbundne opgaver.

5. Den administrative foranstaltning, som er omhandlet i sagen, gælder uden forskel for indenlandske og andre EF-borgere. Det må

* Originalsprog: fransk.

1 — EFT 1968 I, s. 467.

imidlertid betænkes, at forskelsbehandling efter Domstolens praksis ikke blot omfatter tilfælde af direkte diskrimination, men at Domstolen i sin prøvelse også forsøger at komme til klarhed over, om der under dække af en retsregel, som formelt set tilsyneladende gælder uden forskel, rent faktisk finder en forskelsbehandling sted på grund af særlige omstændigheder inden for det pågældende område.

6. I en dom om arbejdskraftens frie bevægelighed, der vedrørte fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 [2], har Domstolen således fastslået, at betingelserne for erhvervelse eller bevarelse af retten til sociale ydelser ville være i strid med EF-retten, såfremt de var

»udformet således, at de *faktisk* kun kunne opfyldes af statens egne borgere, eller betingelserne for fortabelse eller suspension af retten var udformet således, at de *faktisk* lettere kunne opfyldes af andre medlemsstaters statsborgere end af statsborgerne i den kompetente institutions stat« [3].

7. I en dom inden for et beslægtet område, nemlig området for den frie udveksling af tjenesteydelser, har Domstolen fastslået, at bestemmelserne i EØF-Traktatens artikler 59 og 60, stk. 3,

»ikke blot [forbyder] åbenbar forskelsbehandling på grund af tjenesteyderens nationalitet, men også skjulte former for forskelsbehandling, som, skønt de er baseret på tilsyneladende neutrale kriterier, rent *faktisk* fører til det samme resultat« [4].

2 — Om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

3 — Sag 1/78, Kenny, dom af 28. juni 1978, Sml. s. 1489, præmis 17, mine understregninger; se også sag 41/84, Pinna, dom af 15. januar 1986, Sml. s. 1, præmis 23.

4 — Sagerne 62 og 63/81, Seco, dom af 3. februar 1982, Sml. s. 223, præmis 8, min understregning.

8. I overensstemmelse med dette princip udtales det i betragtningerne til forordning nr. 1612/68 (den femte betragtning), at det er nødvendigt at sikre en såvel retlig som *faktisk* ligestilling, ligesom forordningens artikel 3, stk. 1, 2. led, indeholder et forbud mod bestemmelse, som »skønt de gælder uden hensyn til nationalitet, udelukkende eller hovedsagelig har til formål eller bevirker, at statsborgere fra de øvrige medlemsstater udelukkes fra den tilbudte beskæftigelse«.

9. Ifølge artikel 3, stk. 1, sidste punktum, *gælder* den citerede bestemmelse dog *ikke*, hvis sprogkundskaber er nødvendige »af hensyn til den tilbudte stillings særlige karakter«.

10. Dette sidste kriterium »den tilbudte stillings særlige karakter« er af afgørende betydning for den foreliggende sag. Det afgrænser nemlig anvendelsesområdet for bestemmelsen i sidste punktum, som udgør en undtagelse fra fællesskabsrettens generelle forbud mod forskelsbehandling. Kriteriet skal derfor fortolkes indskrænkende.

11. Det fremgår, at der gælder to betingelser for, at denne undtagelsesbestemmelse kan anvendes. Dels skal kravet om sprogkundskaber opfylde et bestemt formål, dels skal kravet være strengt nødvendigt for at nå dette formål. Vi genfinder her proportionalitetsprincippet, som Domstolen generelt anvender i de tilfælde, hvor den anerkender lovligheden af begrænsninger i de ved Traktaten sikrede friheder. Afgrænsningen af de stillinger, som på grund af deres særlige karakter kan begrunde et krav om sprogkundskaber, må derfor fortages på grundlag af proportionalitetsprincippet. Dette princip vil altså kunne foranledige Domstolen til under en sag, der forelægges den til pådømmelse, at kende nationale foranstaltninger ulovlige, som stiller krav om sprogkundskaber i stillinger, hvor dette ikke er strengt nødvendigt.

12. Den præjudicielle forelæggelse indeholder tre spørgsmål, hvoraf det første er, om den nationale foranstaltning rent faktisk har haft diskriminerende virkninger, mens det andet drejer sig om fortolkningen af kriteriet om den tilbudte stillings særlige karakter og de til stillingen nødvendige sprogkundskaber. Det sidste spørgsmål vedrører begrebet »offentlig orden«.

13. Jeg finder det mest logisk først at besvare det andet spørgsmål, som går ud på, om en stilling som lærer i malerkunst er af en sådan karakter, at den forudsætter sprogkundskaber. Hvis Domstolen svarer bekræftende på dette spørgsmål, er det nemlig ikke nødvendigt at undersøge problemet, om foranstaltningen også rent faktisk har diskriminerende virkninger. Foreligger der ingen diskrimination, er der, som Kommissionen med rette har bemærket, almindeligvis ikke noget grundlag for at påberåbe sig den offentlige orden [5]. Det samme gælder, såfremt diskriminationen reelt er uden virkninger.

14. Domstolen har i sin praksis endnu ikke taget stilling til disse problemer. Den eneste dom, der hidtil er afsagt om fortolkningen af artikel 3 i forordning nr. 1612/68, vedrørte ikke kravet om sprogkundskaber [6]. Spørgsmålet er derfor nyt for Domstolen.

15. Jeg skal først kort beskrive sagens baggrund og omstændigheder. Det irske sprog er Irlands nationale sprog og i henhold til grundloven landets første sprog. Engelsk er ifølge grundloven landets andet sprog. Det er oplyst i den præjudicielle forelæggelseskendelse, at 33,6% af Irlands befolkning erklærer at tale flydende irsk. Siden 50'erne har den irske regering ført en aktiv politik for at bevare og genoprette det irske sprog, hvilket dels fremgår af, at der i 1956 blev oprettet et særligt ministerium med den opgave at fremme udbredelsen af irsk som landets nationale sprog, dels af det ministerielle cirkulære fra 1979, som er omtvistet i sagen. Den irske regering har i sit indlæg givet en detaljeret redegørelse for disse langsigtede bestræbelser på at bevare det irske sprog. På College of Marketing and Design i Dublin udtrykker de fleste lærere og studenter sig dog tilsyneladende på engelsk. Anita Groener har gjort gældende, at opgaverne i den heltidsstilling, som hun har ansøgt om, ikke adskiller sig væsentligt fra den midlertidige stilling, hun har i forvejen, og som hun varetager uden at have kendskab til irsk.

16. Jeg finder det dog ikke nødvendigt at foretage en mere dybtgående analyse af, om ukendskab til det irske sprog kan skabe vanskeligheder for en gnidningsfri afvikling af undervisningen i det omhandlede fag. Sagens hovedspørgsmål er nemlig for mig at se, hvor man skal trække linjen mellem Fællesskabets og medlemsstaternes kompetence og om, hvorvidt bestræbelserne til at bevare og fremme et sprog kan forenes med fællesskabsrettens krav. Der er ved forordning nr. 1612/68 tilstræbt en afvejning af disse tilsyneladende modstridende og tvingende hensyn, nemlig ved muligheden for at gøre undtagelse fra forbuddet mod forskelsbehandling i de tilfælde, hvor sprogkundskaber er nødvendige af hensyn til den tilbudte stillings særlige karakter. Spørgsmålet er her, om der kan tages hensyn til en stats ønske om at fremme et af sine sprog.

17. Dette problem har ikke undgået EF-institutionernes opmærksomhed. Således har Europa-Parlamentet den 16. oktober 1981 vedtaget en beslutning om et fællesskabscharter for regionale sprog og kulturer og en erklæring om de nationale mindretals rettigheder samt den 30. oktober 1987 ved-

5 — Punkt 22 i Kommissionens indlæg (s. 17 i den franske oversættelse).

6 — Sag 131/85, Gül, dom af 7. maj 1986, Sml. s. 1573.

taget en beslutning om de regionale og etniske mindretals sprog og kulturer i Det Europæiske Fællesskab. I den første beslutning opfordres medlemsstaternes regeringer til: »for at efterkomme de krav, som befolkningen har givet udtryk for, at tage hensyn til undervisning i regionale sprog, i skoler af enhver art og grad«. Endvidere har Kommissionen i 1982 oprettet et Europæisk Kontor for Mindretalssprog, som har hjemsted i Dublin. Dette viser, hvor stor betydning bevarelsen af Europas kulturelle rigdomme og mangfoldigheden i den sproglige arv tillægges.

18. Nu er irsk ikke noget regionalt sprog, men har efter Irlands grundlov status som nationalt sprog. Mindretalssprog kan imidlertid ikke opretholdes, medmindre der træffes bevidste, bindende aktioner til at bevare dem. Sådan er det med alle minoritetsfænomener, uanset inden for hvilket område, de forekommer. De kan oftest ikke blive ved at bestå, medmindre der træffes særlige egnede foranstaltninger.

19. Beskyttelsen af sproget hører til de vigtige spørgsmål, som man ikke kan skubbe fra sig uden at berøre det, der udgør selve kernen i den kulturelle identitet. Bør EF her have mulighed for at afgøre, om det ene eller det andet sprog skal kunne bestå? Skal EF på denne måde kunne fastfryse Europas sproglige arvegods i dets nuværende tilstand og med andre ord lade det forstene?

20. Jeg mener, at hver enkelt stat må have ret til at forsøge at bevare mangfoldigheden i sin kulturarv og dermed også have mulighed for at iværksætte de nødvendige midler til at gennemføre en politik med dette formål. Dette må i første række ske ved hjælp af foranstaltninger inden for den offentlige undervisningssektor. På samme måde har den enkelte stat ret til selv at bestemme, hvilken betydning den vil tillægge kulturarven. Den omstændighed, at irsk er anerkendt som officielt sprog i Irlands *grundlov* vidner om, at den irske stat ønsker at tillægge kulturarven væsentlig betydning.

21. Når en grundlov — som må betragtes som udtryk for det samlede kompleks af højere værdier, som en nation højtideligt bekender sig til — anerkender to officielle sprog uden at begrænse deres anvendelse til bestemte dele af statens område eller til visse formål, må enhver borger have ret til at modtage undervisning i de to sprog. Den omstændighed, at kun 33,6% af de irske statsborgere rent faktisk anvender irsk, giver ikke grundlag for at tilintetgøre denne ret, da sprogets fremherskende placering ikke alene kan måles ved dets faktiske udbredelse, men også ved muligheden for at bevare dets anvendelse.

22. Det må derfor lægges til grund — uden at dette på nogen måde indebærer en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet — at kravet om sprogkundskaber må forstås således, at det ikke alene vedrører stillinger, hvortil er knyttet undervisning i irsk litteratur eller kultur. Jeg skal i den forbindelse fremdrage et citat fra Roland Barthes' bog »*Le degré zéro de l'écriture*«, hvori han skriver: »il n'y a pas de pensée sans langage« (»der er ingen tanke uden sprog«) og på et tidligere sted i bogen: »la langue... est l'aire d'une action, la définition et l'attente d'un possible« (»sproget... hører med til området for handlingen, beskrivelsen af og forventningen om det mulige«). Såfremt der udelukkende blev stillet krav om kendskab til irsk i de stillinger, hvortil der faktisk er knyttet undervisning på irsk, ville det være ensbetydende med at behandle det som et dødt sprog på linje med oldtidens græsk og latin og som et sprog, der ikke længere har nogen udvikling eller i hvert fald er et sprog for en snæver kreds af indviede.

23. Enhver irer har, om han ønsker det, krav på at modtage undervisning på irsk i et hvilket som helst fag, herunder i malerkunst, og denne ret har som tidligere anført hjemmel i irsk lov af højeste rang. Uanset hvilket officielt sprog, der anvendes i en uddannelsesinstitution, har en stat endvidere ret til at sikre sig, at enhver borger kan udtrykke sig og forstås inden for statens område på et andet sprog, som også er officielt, og som er jordbund for og bærer af en fælles kulturarv.

24. *I kraft af deres særlige karakter* er det således min opfattelse, at undervisningsstillinger må indgå som en væsentlig bestanddel af en politik til bevarelse og fremme af et sprog.

25. Endelig skal jeg fremhæve, at der i Irland er mulighed for at fravige kravet om kendskab til irsk ved besættelse af heltidsstillinger, når der ikke findes andre kvalificerede ansøgere, samt at kravene ikke er så store, at det er umuligt for en udlænding at bestå prøven. For at kunne indstille sig til den, kræves der nemlig ikke længere forberedelse end en måneds intensivkursus. Af de seks udenlandske ansøgere, som har været indstillet til prøven, er der således fire, der bestod den ved første forsøg, og én, som bestod den ved andet forsøg. Endelig fremgår det, ved en gennemlæsning af de dokumenter, der er bilagt indlægget fra sagsøgeren i hovedsagen, at den mundtlige prøve, hun var oppe til, angik nogle aktuelle spørgsmål og ikke var særligt vanskelig. Det anfægtede krav, som altså på flere måder kan lempes, er derfor efter min opfattelse begrænset til det strengt nødvendige.

26. En mindre indgribende foranstaltning kunne f. eks. bestå i at kræve, at lærerne efter udnævnelsen fulgte kurser i irsk, men dette synes ikke i tilstrækkelig grad at opfylde det tilstræbte formål. For det første ville de nemlig ikke lære sproget straks, og for det andet ville de være mindre bevidst om nødvendigheden af at kunne irsk.

27. Det omtvistede krav findes derfor ikke at være i strid med proportionalitetsprincippet.

28. Jeg skal følgelig foreslå Domstolen at besvare det andet spørgsmål således, at undervisningsstillinger har en sådan karakter, at en medlemsstat, som fører den politik at beskytte og fremme et nationalt sprog, kan stille krav om det fornødne kendskab til det pågældende sprog.

29. Såfremt Domstolen kan tilslutte sig denne opfattelse, mener jeg af de førnævnte grunde ikke, at det er nødvendigt at besvare det første og tredje spørgsmål. Kan Domstolen derimod ikke give mig medhold i det anførte, er det nødvendigt at tage stilling til, hvorledes artikel 3, stk. 1, 2. led, i forordning nr. 1612/68 da skal fortolkes med henblik på besvarelsen af den nationale rets spørgsmål.

30. Spørgsmålet i denne sag er, om kravet til sprogkundskaber udelukkende eller hovedsageligt har til formål eller følge, at statsborgere fra de andre medlemsstater udelukkes fra den pågældende stilling. Indebærer kravet med andre ord en indirekte forskelsbehandling?

31. Efter min opfattelse må der gives en nuanceret besvarelse af dette spørgsmål. Det er ubestridt, at foranstaltningen ikke har til formål at udelukke personer, som ikke er irske statsborgere, fra de pågældende stillinger. Selv om den irske stats politik til bevarelse og fremme af irsk blev ajourført i 1979, er den som tidligere nævnt af gammel dato, og iværksættelsen af denne politik ligger i hvert fald forud for tidspunktet for Irlands tiltrædelse af Traktaterne om De Eu-

ropæiske Fællesskaber. I øvrigt har denne politik tilsyneladende båret frugt, eftersom det fremgår af de statistiske oplysninger, der blev tilvejebragt ved folketællingen i 1981, at der i perioden mellem 1926 og 1981 inden for visse egne af Irland skete en stigning i antallet af de personer, der udtrykker sig på irsk, nemlig fra 9,4 til 28,2% i Leinster, fra 21,6 til 34,6% i Munster og fra 33,3 til 38,8% i Connaught[7]. Formålet med kravet til sprogkundskaberne er derfor ingenlunde at udelukke statsborgere fra de andre EF-lande fra stillinger inden for undervisningssektoren.

32. Hvad angår spørgsmålet, om sprogkravet har denne virkning, det være sig udelukkende eller hovedsagelig, skal jeg bemærke, at det nok snarere tvinger irske statsborgere, som ønsker en heltidsstilling som lærer, til at lære irsk, end udelukker ikke-irske statsborgere fra en sådan stilling. Kommissionen har i øvrigt oplyst, at man kan studere irsk i Paris, Bonn, Rennes, Brest og Aberystwyth. I den forbindelse skal jeg nævne, at Anita Groener tilsyneladende er den eneste udenlandske statsborger hidtil, som ikke har bestået den særlige prøve i irsk. Endelig finder jeg ikke, at antallet af de lærere, som er statsborgere i et andet EF-land, sammenlignet med det antal lærere, som har irsk statsborgerskab (tallene er hhv. 189 og 1 723) udgør nogen indikation for, at sprogkravet har afskrækkende virkninger på udlændinge. Tværtimod synes det modsatte at være tilfældet.

33. Foranstaltningen ville imidlertid være klart diskriminerende, såfremt betingelserne for at opnå det førnævnte eksamensbevis i irsk — forudsat eksamensbeviset herfor var anerkendt som ligestillet — var forskellige afhængig af, hvor sproget studeres. Irlands besvarelse af Domstolens spørgsmål herom er ikke tilstrækkeligt klar på dette punkt. For at opnå eksamensbeviset skal man have bestået såvel en række skriftlige som mundtlige prøver. Der kan i alt væsentligt gives fritagelse fra den skriftlige del til dem, der har fuldført deres uddannelse og bestået eksaminer i irsk, til dem, der har studeret irsk i mindst tre år og opnået det herved udstedte eksamensbevis, samt til dem, der har opnået en universitetsgrad (en »*degree*«) og bestået prøven i irsk. Der kan gives fritagelse fra den mundtlige prøve til dem, der har bestået den mundtlige prøve, som afholdes med henblik på oprettelse af en liste over personer, der kan udnævnes som lærere på gymnasieniveau. Mange irere gennemfører dog samtlige deres studier på engelsk og drager ikke fordel af disse undtagelsesbestemmelser. Endvidere er der indført en særlig prøve i lighed med den, Anita Groener har været oppe til, for dem, som ikke har opnået noget eksamensbevis i irsk. Den irske regering har under den mundtlige forhandling oplyst, at de EF-borgere, som har lært irsk uden for Irland i de byer, hvor der gives undervisning heri, og som har opnået et af de nævnte eksamensbeviser, ikke i kraft af disse kan opnå de fritagelser, som indrømmes personer, der har erhvervet eksamensbeviserne i Irland. Ifølge Domstolens praksis siden dommen i Thieffry-sagen[8] er det en *uberettiget restriktion* ikke at tage hensyn til et eksamensbevis, der er *anerkendt som ligestillet* med et indenlandsk eksamensbevis. Thieffry-sagen drejede sig om etableringsfriheden, men Domstolens praksis har lige så vel gyldighed for den frie bevægelighed for arbejdstagere.

34. Jeg finder derfor, at Domstolen i givet fald vil kunne statuere, at der ved bedømmelsen af, hvem der kan udnytte undtagelserne fra kravet om bevis for visse sprogkundskaber, også skal tages hensyn til eksamensbeviser, som måtte være erhvervet uden for den pågældende medlemsstat, når denne har anerkendt dem som ligestillet med sine

7 — Bilag I i Irlands indlæg.

8 — Sag 71/76, dom af 28. april 1977, Sml. s. 765.

egne. Jeg foreslår Domstolen at besvare det første spørgsmål således, såfremt Domstolen ikke følger min fortolkning af artikel 3, stk. 1, sidste punktum, i forordning nr. 1612/68.

35. Vedrørende det tredje spørgsmål om begrebet »den offentlige orden« i Traktatens artikel 48 skal jeg kun gøre nogle enkelte bemærkninger. Dette forbehold gælder efter min opfattelse ikke adgangen til beskæftigelse. Forbeholdet er indeholdt i artikel 48, stk. 3, som vedrører arbejdstageres ret til at rejse frem og tilbage inden for Fællesskabet og tage ophold på dets område. Det vedrører med andre ord det *politiske* aspekt af den fri bevægelighed. Derimod er forbeholdet om den offentlige orden ikke nævnt i artikel 48, stk. 2, som vedrører afskaffelsen af forskelsbehandling for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår, dvs. det *økonomiske* aspekt af den frie bevægelighed. Jeg skal endvidere gøre opmærksom på, at gennemførelsesforordningen til Traktatens artikel 48 indeholder en række undtagelser fra forbuddet mod forskelsbehandling, navnlig, som jeg tidligere nævnte, for så vidt angår sprogkundskaber. Dette udelukker for mig at se muligheden for at tilføje yderligere en undtagelse vedrørende den offentlige orden, som hverken er nævnt i forordningen eller i den af artikel 48's bestemmelser, der vedrører arbejdsvilkårene.

36. Endelig skal jeg fremhæve, at Domstolen i dommen i Johnston-sagen statuerede følgende:

»Undtagelsesbestemmelser med henblik på situationer, hvorunder den offentlige orden er truet, findes [alene] i Traktatens artikler 36, 48, 56, 223 og 224, der angår usædvanlige, klart afgrænsede tilfælde. De nævnte bestemmelser kan på grund af deres snævert afgrænsede indhold ikke fortolkes udvidende og de giver heller ikke hjemmel for at antage, at der efter Traktaten gælder et almindeligt forbehold for samtlige foranstaltninger, der træffes af hensyn til den offentlige orden« [9].

37. Af disse grunde er det min opfattelse, at forbeholdet om den offentlige orden ikke kan finde anvendelse i den foreliggende sag, hvorfor det er unødvendigt at besvare det tredje spørgsmål.

38. Sammenfattende skal jeg således forslå Domstolen at afsige følgende dom:

»1) Enhver stilling som heltidsansat lærer er, uanset hvilken undervisning stillingen omfatter, af en sådan karakter, at den omfattes af artikel 3, stk. 1, sidste punktum, i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet.

En medlemsstat kan derfor, for at fremme et af sine nationale sprog med hjemmel i nævnte bestemmelse stille krav om, at enhver ansøger til en sådan stilling skal besidde tilstrækkeligt kendskab til det pågældende sprog.

9 — Sag 222/84, dom af 15. maj 1986, Sml. s. 1651, præmis 26.

2) Forordningens artikel 3, stk. 1, 2. led, skal subsidiært fortolkes således, at den ikke er til hinder for nationale retsforskrifter, som gør adgangen til en stilling betinget af, at ansøgeren har tilstrækkeligt kendskab til et af medlemsstatens officielle sprog, såfremt de krav, som stilles, for at denne betingelse kan anses for opfyldt, ikke er mere fordelagtige for dem, der har gennemført deres sprogstudier i den pågældende medlemsstat selv, end for dem, som har gennemført de samme studier i en anden medlemsstat og bestået eksaminer, som den pågældende medlemsstat ligestiller med sine egne.

3) Det er unødvendigt at besvare det tredje spørgsmål.«